

**Lausunto
19.5.2016**

Puolustusvaliokunta

Viite: Puolustusvaliokunnan lausuntopyyntö kirjallisesta lausunnosta 9.5.2016

Suomen Reserviupseeriliiton lausunto puolustusvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta (HE 72/2016 vp)

Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto edellä mainituista lakiesitykseen.

Yleistä

Muutokset Euroopan turvallisuustilanteessa ovat lisänneet kansainvälisen yhteistyön tarvetta. Suomessa lainsäädäntö on saatava tasolle, joka mahdollistaa sekä Suomen täysipainoisen osallistumisen kansainväliseen kriisinhallintaan että mahdollistaa tekemiemme sitoumusten mukaisen kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen.

Asiakokonaisuuteen liittyen RUL on jo aiemmin antanut lausunnon (8.3.2016) puolustusministeriölle hallituksen esityksestä laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sekä ulkoasiainministeriölle (11.3.2016) kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen liittyvä lainsäädäntötyöryhmän mietinnöstä. Näissä lausunnossa korostimme mm. että kansainvälisen avun antamiseen ja saamiseen sekä muuhun kansainväliseen toimintaan liittyvä päätöksentekojärjestelmä on oltava selkeä, läpinäkyvä mutta samalla myös riittävän joustava, jotta se kykenee riittävän nopeaan päätöksentekoon.

Yksityiskohtaisia kommentteja ulkoasiainministeriön mietintöön

Suomen Reserviupseeriliiton mielestä on perusteltua, että kansainvälisen avun antamisesta ja pyytämisestä säädetään erillinen laki.

Lain soveltamisala, avun antamisesta ja pyytämisestä päättäminen on määritelty selkeästi. Valtioneuvoston, ministeriöiden sekä tasavallan presidentin rooli erilaisissa tilanteissa on selkeä.

Eduskunnan osallistuminen päätöksentekoon on tärkeä kirjata lakiin. Kolmannessa pykälässä mainittu käsite ”erityisen vaativa tilanne” ei ole yksiselitteinen, vaikka termiä avataan lain yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Kiireellisyysmenettelyn (4. §) tarkka määrittely on tärkeää. Vaikka todennäköisyys sotilaallisia voimakeinoja sisältävän avun antamiselle tai pyytämiselle on pieni, on erittäin tärkeää, että nopea päätöksenteko näissä tilanteissa varmistetaan. Pykälän toisessa momentissa mainittu päätöksentekojärjestelmä mahdollistaa tämän. Kiireellisyysmenettelyssä Euroopan Unionin ja sen jäsenmaiden sekä Pohjoismaiden nostaminen erillisasemaan on mielestämme perusteltua.

Lisäkommentti

Lakiesityksen perusteluista selviää, että mm. viranomaisten tehtävistä, toimivaltuuksista, ja henkilöstön asemasta säädettäisiin muussa lainsäädännössä.

Suomen Reserviupseeriliitto haluaa kuitenkin korostaa tässäkin yhteydessä, että asevelvollisten kohdalla osallistumisen kansainvälisiin tehtäviin tulee aina ehdottomasti perustua vapaaehtoisuuteen. Tämä koskee myös tilanteista, jossa kyse on kansainvälisen avun antamisesta. Kaikkien kansainvälisiin tehtäviin osallistuvien henkilöiden palkka-, vakuutus- ja muiden palvelusehtojen tulee olla riittäviä ja tehtävän vaatimusluokka huomioiden keskenään tasavertaisia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä reserviläisten työsuhteturvaan, mm. oikeuteen palata tehtävän päätyttyä entiseen työhönsä vastaavasti kuin reserviläisten osallistuessa sotilaallisen kriisinhallinnan tai siviilikriisinhallinnan tehtäviin.

Suomen Reserviupseeriliiton puolesta

Mikko Halkilahti
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
mikko.halkilahti@rul.fi
Puh. 0400 – 745 234

Janne Kosonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
janne.kosonen@rul.fi
Puh. 050 5810 819